

Дървото

На остров Ленъкс има едно дърво. Едно. Монолитно, вертикално, упорито в ужасната си самота на безполезен зелен фар сред гъстите изпарения на двата океана.

Дървото е стогодишен патагонски кипарис, единственият оцелял от една малка горичка, повалена от южните ветрове, от бурите, пред които християнската представа за ада изглежда смехотворна, от неумолимата ледена коса, която посича юга.

Как е стигнало до това място, запазено само за вятъра? Според жителите на остров Дарвин или Пинктън е пристигнало в стомаха на някоя дропла като покълнало семенце преселник. Така е дошло, дошли са, пробили си път сред пукнатините на скалата, забили надълбоко корените си и се издигнали с най-бунтовна отвесност.

Бяха дваисет или повече кипариси, казват старите хора от островите, които не са и на половината от възрастта на оцелялото дърво, нито са живели повече от няколко години в този свят, където вятърът и студът нашепват: "Върви си, спасявай се от лудостта".

Започнаха да падат едно по-едно, по логиката на морските проклетия.

Когато полярният вятър повали първото и стволът му се прекърши със страховит шум, който по думите на жителите на Арауко ще се чуе повторно само в деня, в който гръбнакът на света се пречупи, започна да тече присъдата и на последното дърво. Но клоните на падналия му другар помнеха силата на всички ветрове, които са го брулили, на всички ледове, които е изтърпял, и паметта му стана насъщна опора за другите.

Така те станаха силни, пак се опитваха да докоснат с клони схлупеното небе над Патагония. И така започнаха да падат, едно по едно, отведнъж.

Без да се гърчат в срамна агония, изплющяваха в цял ръст, от короната до

корена, върху скалите, а на ветровете палачи казваха: "Паднах, вярно е, но така умира един гигант".

Едно остана на острова. Дървото. Патагонският кипарис, който от корабите, минаващи през пролива, едва-едва различават. Заобиколен от своите мъртви побратими, пропит с памет, временно защитен от дърварите, защото самотата му не оправдава усилията да акостираш и да се изкатериш по непристъпните скали, за да го отсечеш.

И расте. И чака.

В полярната степ други ветрове точат ледената коса, която ще дойде до острова и неумолимо ще посече дънера му. А когато дойде краят, с него окончателно ще умрат и мъртвите от паметта му.

Но докато чака неизбежния край, то продължава да се издига върху острова, надменно, гордо - насъщна хоругва на достолепието на Юга.